

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO**

- I. Podstawa prawna
- II. Wstęp i podstawowe pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego
- III. Cele ogólne i szczegółowe doradztwa zawodowego
- IV. Treści programowe
- V. Ewaluacja programu
- VI. Program doradztwa zawodowego

Warszawa, 30.09.2021r.

I. Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ regulują następujące przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 poz. 1082)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4 i 1237) – system oświaty i wychowania zapewnia w szczególności: przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 poz. 2215 oraz z 2021r. poz. 4) - dotycząca zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r. poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 czerwca 2020r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356 z 2018r. poz. 1679 oraz 2021r. poz. 1533)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2019r. poz. 391) – nakładająca na dyrektora szkoły oraz radę pedagogiczną „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunków kształcenia i zawodu”;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2020r. poz. 1280);
- Status VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Warszawie;
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Warszawie

II. Wstęp i podstawowe założenia i pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego

Głównym celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego VII LO im. Juliusza Słowackiego jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi kształcenia, stanowiącym zarówno jeden z najważniejszych celów jakie stawia przed sobą szkoła. Cel ten wymaga rozwijania u uczniów konkretnych kompetencji, umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zarówno zawodowych, jak i społecznych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno – zawodowej. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy zawodoznawczej pedagoga, psychologa oraz nauczycieli w ramach rocznego planu działania i jest włączony w statut szkoły.

Program czerpie z dorobku teorii doradczych. Odnosi się do teorii rozwoju psychospołecznego człowieka autorstwa m.in. Erika H. Eriksona, Donalda Super'a, Eli Ginzberga oraz Anne Roe – uwzględniające szczegółowe ujęcie uwarunkowań wyboru zawodu i kształtowania własnej kariery w ścisłej korelacji z zadaniami rozwojowymi z uwzględnieniem posiadanych doświadczeń uświadomionych i niejawnych. Natomiast teorie Johna D. Krumbolza, A. S. Levina, Marka Savickasa i V. Peav'ego opisują pojęcie zmiany, które jest kluczowe we współczesnym modelu kariery w ówczesnej rzeczywistości.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji zawodowej oraz wyposażenie w niezbędne informacje do wejścia na rynku pracy. System określa rolę, zadania, metody i formy pracy doradcy zawodowego, jak i nauczycieli.

Doradztwo zawodowe obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, przez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji¹.

Doradca zawodowy to osoba, która udziela pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej².

¹ K. Lelińska, *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, Problemy Poradnictwa Psychologiczno- Pedagogicznego, 1999, nr 2/11, s. 29.

² Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, Tom V, Zeszyt 2, cz. II, Wyd. MPiPS, Warszawa 1995, s. 497.

Zadania doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
3. Opracowanie we współpracy z nauczycielami, w tym wychowawcami, psychologiem i pedagogiem programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynowanie jego realizacji;
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów i pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia³.

Informacja zawodowa obejmuje zbiory danych potrzebnych uczniowi do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji⁴.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje:

- uczniów
- rodziców
- nauczycieli

oraz współpracę z instytucjami wspomagającymi m.in. PPP Nr 9, OHP czy uczelniami wyższymi.

III. Cele ogólne i szczegółowe doradztwa zawodowego

Głównym celem doradztwa zawodowego w VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi kształcenia, stanowiącym zarówno jeden z najważniejszych celów jakie stawia przed sobą szkoła. Cel ten wymaga rozwijania u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zarówno zawodowych, jak i społecznych.

Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni lat. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz u upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, kompetencje, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ środowiska.

³Na podstawie Rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018r. poz. 1675) §6.1.

⁴K. Lelińska, *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, Problemy Poradnictwa Psychologiczno- Pedagogicznego, 1999, nr 2/11, s. 29.

Cele główne WSDZ

- Umożliwienie poznania przez młodzież własnej osobowości
- Przygotowanie młodzieży do konstruowania realnych planów kariery edukacyjno-zawodowej
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych
- Inspirowanie młodzieży do poznawania kierunków kształcenia
- Współpraca z rodzicami
- Współpraca z instytucjami, placówkami i zakładami pracy w procesie doradztwa zawodowego
- Prowadzenie indywidualnego doradztwa zawodowego przez zespół psychologiczno-pedagogiczny

Cele szczegółowe WSDZ

- Wspieranie uczniów w poznawaniu swojego potencjału zawodowego oraz nabywaniu umiejętności interpersonalnych niezbędnych do funkcjonowania w szkole i przyszłym życiu zawodowym
- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu, drogi dalszego kształcenia
- Wzmacnianie myślenia o karierze zawodowej w perspektywie procesu podejmowania decyzji
- Kształtowanie aktywnych postaw i zachowań uczniów związanych z lepszym wejściem na rynek pracy oraz budowanie postawy gotowości do podnoszenia swoich kwalifikacji
- Przygotowanie uczniów do podejmowania działań na rzecz innych
- Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa oraz kryteriami naboru do szkół wyższych, policealnych oraz na kwalifikacyjne kursy zawodowe
- Zapoznanie uczniów z zagadnieniami rynku pracy, studiowania i wolontariatu
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych
- Poznawanie zawodów przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej

WSDZ jest realizowany na:

- lekcjach wszystkich przedmiotów zgodnie z podstawą programową,
- godzinach wychowawczych,
- Dniu Preorientacji Zawodowej,
- zajęciach realizowanych na terenie szkoły przez doradcę zawodowego,
- zajęciach pozalekcyjnych (spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni, udział w targach edukacyjnych).

Efekty realizacji WSDZ

- uczniowie i uczennice świadomie dokonują wyboru kierunku dalszego kształcenia;
- uczniowie i uczennice swobodnie korzystają z oferty proponowanej na rynku pracy
- uczniowie i uczennice świadome i adekwatnie planują swoje ścieżki zawodowe
- aktywny udział rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej
- aktywna współpraca szkoły z placówkami i instytucjami zewnętrznymi

Ewaluacja WSDZ

Celem ewaluacji WSDZ jest ocena, czy założenia programu zostały osiągnięte, czy przynoszą zamierzone efekty oraz określenia, jakich zmian należy dokonać, aby zwiększyć ich skuteczność.

Narzędzia, które zostaną wykorzystane do ewaluacji to:

- ankiety ewaluacyjne
- rozmowy z uczniami i uczennicami, nauczycielami i rodzicami
- analiza dokumentów

Program WSDZ zakłada realizację czterech obszarów doradztwa zawodowego:

- poznanie własnych zasobów
- poznanie rynku pracy i świata zawodów
- poznanie rynku edukacyjnego
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej.

W związku z sytuacją pandemiczną w momencie przejścia na nauczanie zdalne lub hybrydowe forma zajęć będzie dostosowana do panującej sytuacji epidemiologicznej.

**Program działań realizowanych w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego VII LO im. Słowackiego
Liceum trzyletnie**

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania, sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
Poznanie przez uczniów i uczennice własnych zasobów	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy	Prowadzenie zajęć m.in. wychowawczych, warsztatów dotyczących autoanalizy (np. „portfolio”)	Nauczyciele, wychowawcy, w tym nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy, psycholog, pedagog, pielęgniarka szkolna	KLASY I
	Uczeń i uczennica potrafią określić obszary swojego rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego	Umożliwianie uczniom i uczennicom		
	Uczeń i uczennica potrafią określić wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	poznanie własnej osobowości, dokonywania autodiagnozy preferencji i zainteresowań		
	Uczeń i uczennica potrafią rozpoznać swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej	Poznaje przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania określonych zawodów		
	Uczeń i uczennica potrafią analizować własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej	Aktywizowanie uczniów i uczennic do podejmowania działań umożliwiających poznanie swoich zasobów m.in. udział w konkursach, organizowanie imprez szkolnych, udział w projektach itd.		
	Uczeń i uczennica potrafią określić własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową	Stwarzanie możliwości umocnienia i rozwijania własnego systemu wartości		

		Udział w działaniach na rzecz innych np. przez działalność w Szkolnym Wolontariacie		
Poznanie rynku pracy i świata zawodów	Uczeń i uczennica potrafią analizować informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych	Zapoznanie uczniów i uczennic z zawodami m.in. dzięki organizacji Dnia Preorientacji Zawodowej – spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni, pracodawcami.	Zespół ds. DZ, rodzice, instytucje zewnętrzne	Klasa II
	Uczeń i uczennica potrafią analizować informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych	Zapoznanie uczniów i uczennic z ofertą rynku pracy lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim oraz światowym m.in. udział w targach edukacyjnych (wykorzystanie zasobów online)	Nauczyciele w tym wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości	
	Uczeń i uczennica potrafią porównać formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizując podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika	Zapoznanie uczniów i uczennic z formami zatrudnienia i możliwościami funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca Spotkania z instytucjami oraz osobami prowadzącymi własną działalność gospodarczą		
	Uczeń i uczennica potrafią konfrontować własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy	Uczenie dokonywania identyfikacji swoich potrzeb i oczekiwań pracodawców		
	Uczeń i uczennica potrafią określić znaczenia i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej	Udostępnianie informacji dotyczące kursów w tym kursów doszkalających, szkoleń, warsztatów	Zespół ds. DZ	

	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić i aktualizować dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców	Przygotowanie sporządzania dokumentacji aplikacyjnej	Nauczyciel przedsiębiorczości, nauczyciele języków	
	Uczeń i uczennica potrafią przygotować się do zaprezentowania siebie oraz swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	Ćwiczenie autoprezentacji/ wystąpień publicznych na lekcjach polskiego, przedsiębiorczości, języków obcych. Ćwiczenie pisania CV i listu motywacyjnego zgodnie z obecnymi standardami w tym pisanie CV oraz listów motywacyjnych na uczelnie zagraniczne	Nauczyciele w tym przedsiębiorczości, języka polskiego, języków obcych	
	Uczeń i uczennica potrafią scharakteryzować przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej	Zapoznanie z etapami zakładania własnej działalności gospodarczej	Nauczyciel przedsiębiorczości, rodzice, przedstawiciele instytucji wspierającej zakładanie własnej działalności	
	Uczeń i uczennica potrafią scharakteryzować instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej, w tym instytucje rynku pracy	Zapoznanie uczniów i uczennic z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej	Nauczyciele, wychowawcy,	
Poznanie rynku edukacyjnego i uczenie się przez całe życie	Uczeń i uczennica potrafią korzystać ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego	Zapoznajowanie uczniów i uczennic z formami kształcenia formalnego, pozaformalnego oraz nieformalnego	Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości,	KLASA III
	Uczeń i uczennica potrafią określić korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym	Zapoznanie uczniów i uczennic z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie		

	Uczeń i uczennica potrafią analizować możliwości uzupełnienia, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji	Zapoznanie uczniów i uczennic z zawodami przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej Tworzenie i aktualizacja bazy edukacyjno- informacyjnej o świecie zawodów	Wszyscy nauczyciele	
	Uczeń i uczennica potrafią wskazać możliwości kontynuowania nauki	Udział uczniów i uczennic w targach edukacji, spotkaniach z przedstawicielami uczelni wyższych, pracodawcami m.in. w ramach DPZ	Wszyscy nauczyciele, instytucje zewnętrzne	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej	Uczeń i uczennica potrafią ustalać swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego	Doradca zawodowy, doradca zawodowy z PPP Nr 9, OHP	Klasa III
	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić indywidualny plan działania – planują różne warianty ścieżki edukacyjno- zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji	Warsztaty radzenia sobie ze stresem, zarządzanie sobą w czasie Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminy, poszukiwanie pracy, zmiana zawodu, mobilność zawodowa, adaptacja do nowych warunków	Wszyscy nauczyciele, przedstawiciele instytucji zewnętrznych	Klasa III
	Uczeń i uczennica potrafią dokonać wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi			
	Rodzice uczestniczą w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego	Indywidualne konsultacje z rodzicami		Cały rok szkolny

Integracja działań z zakresu doradztwa zawodowego		Wspieranie rodziców w procesie doradczym, udzielanie informacji	Wychowawcy, zespół ds. DZ	
		Udział rodziców w DPZ		
		Dostęp do informacji o rynku pracy	Biblioteka, zespół ds. DZ	
Nauczyciele	Tworzenie i zapewnianie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statusem szkoły	Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
		Aktywizowanie uczniów do udziału w projektach, konkursach rozwijających umiejętności, predyspozycje i zainteresowania		
		Śledzenie losów absolwentów	Zespół ds. losów absolwentów	

**Program działań realizowanych w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego VII LO im. Słowackiego
Liceum czteroletnie**

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania, sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
Poznanie przez uczniów i uczennic własnych zasobów	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy	Prowadzenie zajęć m.in. wychowawczych, warsztatów dotyczących autoanalizy (np. „portfolio”)	Nauczyciele, wychowawcy, w tym nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy, psycholog, pedagog, pielęgniarka szkolna	KLASY I
	Uczeń i uczennica potrafią określić obszary swojego rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego	Umożliwianie uczniom i uczennicom poznanie własnej osobowości, dokonywania autodiagnozy preferencji i zainteresowań		
	Uczeń i uczennica potrafią określić wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	Poznaje przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania określonych zawodów		
	Uczeń i uczennica potrafią rozpoznać swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej	Aktywizowanie uczniów i uczennic do podejmowania działań umożliwiających poznanie swoich zasobów m.in. udział w konkursach, organizowanie imprez szkolnych, udział w projektach itd.		
	Uczeń i uczennica potrafią analizować własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> Stwarzanie możliwości umocnienia i rozwijania własnego systemu wartości 		
	Uczeń i uczennica potrafią określić własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową			

		<ul style="list-style-type: none"> • Udział w działaniach na rzecz innych np. przez działalność w Szkolnym Wolontariacie 		
Poznanie rynku pracy i świata zawodów	Uczeń i uczennica potrafią analizować informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych	Zapoznanie uczniów i uczennic z zawodami m.in. dzięki organizacji Dnia Preorientacji Zawodowej – spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni, pracodawcami.	Zespół ds. DZ, rodzice, instytucje zewnętrzne	Klasa II
	Uczeń i uczennica potrafią analizować informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych	Zapoznanie uczniów i uczennic z ofertą rynku pracy lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim oraz światowym m.in. udział w targach edukacyjnych	Nauczyciele w tym wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości	
	Uczeń i uczennica potrafią porównać formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizując podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika	Zapoznanie uczniów i uczennic z formami zatrudnienia i możliwościami funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca Spotkania z instytucjami oraz osobami prowadzącymi własną działalność gospodarczą		
	Uczeń i uczennic potrafią konfrontować własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy	Uczenie dokonywania identyfikacji swoich potrzeb i oczekiwań pracodawców		
	Uczeń i uczennica potrafią określić znaczenia i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Udostępnianie informacji dotyczące kursów w tym kursów doszkalających, szkoleń, warsztatów 	Zespół ds. DZ	

	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić i aktualizować dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie sporządzania dokumentacji aplikacyjnej 	Nauczyciel przedsiębiorczości, nauczyciele języków	
	Uczeń i uczennica potrafią przygotować się do zaprezentowania siebie oraz swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	<p>Ćwiczenie autoprezentacji/ wystąpień publicznych na lekcjach polskiego, przedsiębiorczości, języków obcych.</p> <p>Pisanie CV i listu motywacyjnego zgodnie z panującymi obecnie standardami w tym CV oraz listów na uczelnie zagraniczne</p>	Nauczyciele w tym przedsiębiorczości, języka polskiego, języków obcych	
	Uczeń i uczennica potrafią scharakteryzować przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie z etapami zakładania własnej działalności gospodarczej 	Nauczyciel przedsiębiorczości, rodzice, przedstawiciele instytucji wspierającej zakładanie własnej działalności	
	Uczeń i uczennica potrafią scharakteryzować instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej, w tym instytucje rynku pracy	Zapoznanie uczniów i uczennic z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej	Nauczyciele, wychowawcy,	
Poznanie rynku edukacyjnego i uczenie się przez całe życie	Uczeń i uczennica potrafią korzystać ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego	Zapoznavanie uczniów i uczennic z formami kształcenia formalnego, pozaformalnego oraz nieformalnego	Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości,	KLASA III
	Uczeń i uczennica potrafi określić korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym	Zapoznanie uczniów i uczennic z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie		

	Uczeń i uczennica potrafią analizować możliwości uzupełnienia, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji	Zapoznanie uczniów i uczennic z zawodami przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej Tworzenie i aktualizacja bazy edukacyjno- informacyjnej o świecie zawodów	Wszyscy nauczyciele	
	Uczeń i uczennica potrafią wskazać możliwości kontynuowania nauki	Udział uczniów i uczennic w targach edukacji, spotkaniach z przedstawicielami uczelni wyższych, pracodawcami m.in. w ramach DPZ	Wszyscy nauczyciele, instytucje zewnętrzne	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej	Uczeń i uczennica potrafią ustalać swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie poradnictwa indywidualnego 	Doradca zawodowy, doradca zawodowy z PPP Nr 9, OHP	Klasa III, IV
	Uczeń i uczennica potrafią sporządzić indywidualny plan działania – planują różne warianty ścieżki edukacyjno- zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty radzenia sobie ze stresem, zarządzanie sobą w czasie • Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminy, poszukiwanie pracy, zmiana zawodu, mobilność zawodowa, adaptacja do nowych warunków 	Wszyscy nauczyciele, przedstawiciele instytucji zewnętrznych	Klasa III i IV
	Uczeń i uczennica potrafią dokonać wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi			
	Rodzice uczestniczą w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne konsultacje z rodzicami 		Cały rok szkolny

Integracja działań z zakresu doradztwa zawodowego		<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie rodziców w procesie doradczym, udzielanie informacji 	Wychowawcy, zespół ds. DZ	
		<ul style="list-style-type: none"> Udział rodziców w DPZ 		
		<ul style="list-style-type: none"> Dostęp do informacji o rynku pracy 	Biblioteka, zespół ds. DZ	
Nauczyciele	Tworzenie i zapewnianie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statusem szkoły	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach Aktywizowanie uczniów do udziału w projektach, konkursach rozwijających umiejętności, predyspozycje i zainteresowania 	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
		<ul style="list-style-type: none"> Śledzenie losów absolwentów 		